

Protokoll fra forhandlinger om normalkontrakt for lydbøker mellom

Den norske Forfatterforening og Forfatterforbundet

og

Den norske Forleggerforening

Det er enighet om at følgende punkter skal følges opp i de videre forhandlingene:

1. Normalkontraktens punkt 4.6, royaltyoppgjør

Forfattersiden har i forhandlingene fremmet forslag om kvartalsvis avregning og utbetaling av royalty til forfatter. Partene er enige om at dette ikke inkluderes som en forpliktelse i avtalen på nåværende tidspunkt, men at partene kan komme tilbake til dette punkt i forbindelse med reforhandlinger av avtalen. Dette bl.a. på bakgrunn av at strømmetjenestene gir både måneds- og kvartalsvis avregning til forlagene. En eventuell revidering av dette punkt kan gjøres i løpet av avtaleperioden. Partene er enige om at utbetaling av royalty bør skje hyppigere enn ved årlig utbetaling.

2. Avtalens pkt. 4.8, Informasjon og avregningsoppgaver

Forfattersiden har i forhandlingene fremmet forslag om følgende formulering:

«Dersom Lydboken er tilgjengeliggjort i flere digitale lydboktjenester, skal avregningene spesifisere hvilken tjeneste vederlaget genereres fra, herunder antall lyttinger i den enkelte tjeneste».

Den norske Forleggerforening er enig i at dette bør være målet for avregningsoppgaver, men kan ikke forplikte medlemmene til en slik formulering i nåværende forhandlingsrunde. Partene er enige om at målsettingen er at en lignende formulering i fremtiden skal være mulig å kontraktsfeste, men at partene må komme tilbake til dette punktet i forbindelse med reforhandling av avtalen. En eventuell revidering av dette punktet kan gjøres i løpet av avtaleperioden.

3. Normalkontraktens punkt 4, Forskudd og royalty angitt med kronebeløp

Forfattersiden ønsker at alle vederlag angitt som kronebeløp i denne og tilhørende kontrakt skal enten indeksjusteres årlig eller reforhandles i tråd med bestemmelsene i foreningsavtalen om Lydbok mellom forlegger- og forfatterforeningene. Forleggersiden avviser bestemt enhver form for indeksregulering av kronebeløpene. Forhandlinger i tråd med foreningsavtalen slutter forleggerne seg til.

4. Normalkontraktens punkt 2.1, Gjenstand og omfang

Forfattersiden har i forhandlingene påpekt at rettigheter som overdras knyttet til utnyttelse av Lydbok må defineres mer konkret. «I alle kjente format og lagringsmåter, uavhengig av valgt teknologi» er for vidt. Forleggersiden påpeker at rettighetsoverdragelsens omfang er den viktigste forutsetningen for hele normalkontraktverket.

5. Normalkontraktens pkt 4.2., Gjentatt lytting

Det har i forhandlingene kommet frem at Forleggerne og strømmetjenestene ikke har tatt med gjentatt lytting samme abonnementsmåned ved beregning av royalty til forfatter. Forfattersiden har påpekt at Forleggerne ikke har hatt rettslig grunnlag til å inngå avtale med strømmetjenestene om at en betalende abonnent i en digital abonnementstjeneste som lytter til lydboken flere ganger samme måned ikke skal utløse royalty til forfatter. Forleggerne aksepterer ikke denne saksfremstillingen. Abonnementstjenester er en radikalt annerledes utnyttelsesform for litteratur enn tradisjonelt stykksalg, og for at honorering skal skje mest mulig rettferdig, må det foretas en rekke tilpasninger til betalings- og beregningsmodeller. Forfattersiden har i forhandlingene bedt om informasjon om i hvilken grad **gjentatt lytting** forekommer for de ulike sjangrene, lengder mv. Aksept av vilkåret om kun én betalende lytting per abonnent i samme måned for samme verk baserer seg på informasjon gitt av Forleggerne om at omfanget av slik lytting er tilnærmet ikke-eksisterende for bøker i kategorien voksen skjønn. Forleggerne skal be strømmetjenestene dokumentasjon på omfanget av slik gjentatt lytting innen neste forhandlingsrunde.

6. Syntetisk tale

Det er enighet mellom forleggerne og forfatterne at avtalen ikke gir tillatelse til innspilling av lydboken ved hjelp av syntetisk tale eller Artificial Intelligence (AI).

7. Overgang til nye vilkår for løpende utgivelsesavtaler

Begge parter er innstilt på at vilkårene for digitale lydboktjenester, herunder minstevederlaget, skal kunne reforhandles jevnlig i henhold til de prosedyrer som er oppstilt i avtalen mellom foreningene.

Foreningsavtalens punkt 2 sier at vilkårene som omfatter minste kronebeløp «skal implementeres for fremtidige utbetalinger, også for løpende avtaler». Videre sier Foreningsavtalens punkt 2 at «Forfatterne har likevel rett til å tre inn i vilkårene i den nye avtalen som gjelder for strømming, abonnementstjenester og varighet (pkt. 4.2.b og 7).»

To hovedutfordringer oppstår som følge av dette:

Vilkår som nå fremforhandles er endret fra den siste normalkontrakten for lydbokutgivelser av 2015, spesielt ved at vilkårene nå også regulerer strømming. Forfattere og forlag har i påvente av ny normalkontrakt blitt enige om vilkår for strømming av lydbøker i individuelle kontrakter som inneholder større eller mindre forskjeller. Foreningene har ikke totaloversikt over kontraktssituasjonen. Når de nye vilkårene nå, delvis, kan gjelde også for løpende avtaler, vil forfatterne og forlagene som allerede har avtalt vilkår kunne stå med en fragmentert og uoversiktlig avtale. Foreningene anerkjenner den praktiske utfordringen, men ser samtidig ikke at det er noe som enkelt kan løses på foreningsnivå. Forlagene og forfatterne må selv vurdere om det skal eller bør avtales at de nye vilkårene som nå er fremforhandlet erstatter de gamle vilkårene. For enkelte vil dette være løst ved at de eksisterende vilkårene allerede sier at de skal erstattes av de nye økonomiske vilkårene når de er fremforhandlet av foreningene. Ved en slik generell henvisning legger foreningene til grunn at partene har ønsket en oppdatering slik beskrevet i avsnittet nedenfor.

Det er en ny situasjon at foreningene nå forhandler om vilkår som skal gjelde for løpende kontrakter. Til tross for at avtalene mellom foreningene binder medlemmene til å benytte de vilkår foreningene fremforhandler, oppstår det kompetanserettslige utfordringer når foreningene enes om vilkår som skal anvendes på allerede inngåtte avtaler. Her må det imidlertid skilles mellom endrede økonomiske vilkår til gunst for forfatteren som minsteroyalty, og nye rettigheter som tidligere ikke er overdratt forlaget slik som er gjeldene for digitale lydboktjenester. Foreningene har sett og diskutert problemstillingen, og kommet til at Foreningsavtalens pkt. 2 er den beste løsningen, både praktisk, teknisk og ut fra rimelighetssynspunkter. For allerede inngåtte avtaler må det være opp til forfatter

og forlag å enes om slik overdragelse. Det må likevel antas at de fleste forfattere ønsker å tilslutte seg den nye bestemmelsen om digitale lydboktjenester. Foreningene ser dette mer som en teoretisk problemstilling, og forventer at både forfatterne og forlagene har interesse i at vilkårene implementeres på en slik måte foreningene har lagt opp til.

Den enkelte forfatter gis ikke anledning til en delvis tilslutning til vilkårene knyttet til digitale lydboktjenester og oppsigelse, altså å kreve at kun digitale lydboktjenester eller oppsigelse skal gjelde.

Oslo, 1.juli 2021

Den norske Forfatterforening

A large, stylized handwritten signature in black ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke, positioned above a horizontal line.

Forfatterforbundet

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Eystein Lund', positioned above a horizontal line.

Den norske Forleggerforening

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Hilde A. Austlid', positioned above a horizontal line.

